

Kouvola®

Kouvolan kaupungin ympäristöohjelma 2017-2020

Ympäristöpäällikkö Hannu Friman

KOUVOLAN YMPÄRISTÖOHJELMATYÖ

- Eko-Kymenlaakso hanke 2010-2013
- KV 13.6.2011: Laaditaan ympäristöjärjestelmä ja -ohjelma
  - Kaupunginjohtaja: poikkihallinnollinen ympäristöryhmä
- Ensimmäinen ohjelmakausi 2012-2020 (KV 11.6.2012)
- Ympäristöasiantuntija 2013
- Ympäristöohjelman päivitys 2017-2020 (KV 6.6.2016)
  - Osa tavoitteista saavutettiin jo 2015
  - Ympäristöryhmän aloite päivityksestä
  - Työpajatyöskentely (10 pajaa/100 osallistujaa)

KOUVOLAN YMPÄRISTÖJÄRJESTELMÄ

Ympäristöryhmän kokous 3:

Kuluvan vuoden ympäristötavoitteiden tilanne, seuraavan vuoden ympäristötavoitteet

Loka-
joulukuu

Ympäristöryhmän kokous 1:

Tilinpäätökseen ympäristöraportti:

- Ympäristötilinpäätös
- Ympäristöohjelman vuosiraportti (edellisen vuoden ympäristötavoitteiden toteutuma, taloudelliset vaikutukset, ekotukitoiminta)

Tammi-
maaliskuu

Ympäristöasiat johtoryhmissä kerran vuodessa

- Talousarvion ympäristötavoitteet, ympäristöraportti, osavuosisikatsaukset
- Toimialojen ajankohtaiset ympäristöasiat
- Kehittäminen

Talousarvioon: seuraavan vuoden ympäristötavoitteet

Heinä-
syyskuu

Osavuosisikatsaus tammi-
elokuu

Huhti-
kesäkuu

Ympäristöryhmän kokous 2:

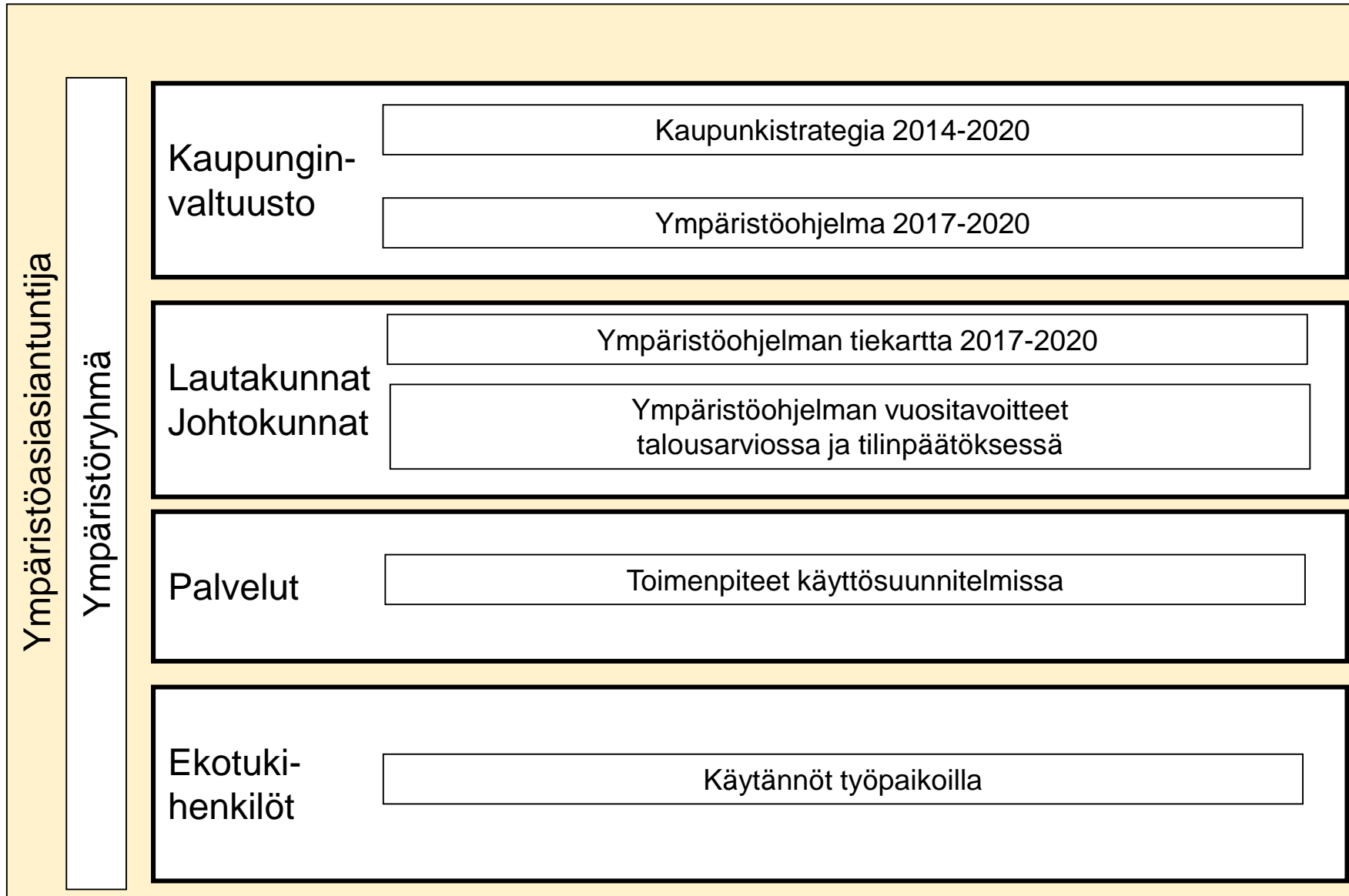
Täydennetty ympäristöraportti, vertaisarvioinnin kehittämiskohteiden etenemissuunnitelma

Ympäristöohjelman läpikäynti **toimialojen** kanssa

Ympäristöraportin ohjelmatyön osio:

Ympäristöryhmän hyväksyntä, tiedoksi rakennus- ja ympäristölautakuntaan, kaupunginhallitukseen ja kaupunginvaltuustoon, esittely johtoryhmissä

Ympäristöohjelmatyön tasot

KAUPUNKISTRATEGIA

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT

Tasapainoinen talous

- 1
- 2

Elinvoimainen kaupunki

- 1
- 2

Asiakaslähtöinen toiminta

- 1
- 2

STRATEGIATAVOITTEET

Laadukas ympäristö

- Ympäristöystävällinen kaupunki
- Vetovoimaiset luontokohteet
- Joukkoliikenne osana palvelujärjestelmää
- Energiatehokas ja uusiutuviin energialähteisiin tukeutuva kaupunki
- Eheä kaupunkirakenne
- Viihtyisä ja toimiva kaupunkiympäristö

YMPÄRISTÖOHJELMA ON STRATEGIAN TOTEUTTAMISOHJELMA

Ympäristöohjelmassa täsmennetään strategian tavoitteet ja määritetään mittarit sekä sovitaan toimenpiteet, joilla tavoitteet toteutetaan.

Kouvolan kaupungin ympäristöohjelma 2017-2020

KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖT

Tavoite: Kouvolan alueen kasvihuonekaasupäästöt (ei sis. teollisuuden osuutta) laskevat 40 % v. 1990 tasosta.

MITTARIT

- CO₂-päästöt/asukas

ENERGIA

Tavoite: Kaupunkiorganisaation oma energian- ja vedenkulutus vähenee 1 %/ vuosi.

Tavoite: Uusiutuvan energian osuus Kouvolan alueen energiantuotannosta kasvaa vuosittain.

Tavoite: Kaupungin kiinteistöjen kokonaisjättemäärä laskee 10 % v. 2014 tasosta.

MITTARIT

- Ominaisenergiankulutus, lämpö, sähkö, polttoaineet, MWh, kWh/m³ ja €
- Ominaisvedenkulutus, l/m³ ja €
- Uusiutuvan energian osuus, %
- Jättemäärä, tn ja €

ELINYMPÄRISTÖ

Tavoite: Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuus liikumistavoista kasvaa 1 %/vuosi

Tavoite: Luonnon monimuotoisuuden väheneminen pysäytetään.

Tavoite: Ympäristön tilaa parannetaan.

MITTARIT

- Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kulkutapaosuus, %
- Oman auton käytöstä maksetut kilometrikorvaukset, €/työntekijä
- Vanhojen metsien osuus kaupungin metsistä, %
- Käsittelemättömän metsän osuus taajamametsistä, %
- Ympäristön tila –raportin mittarit

LAADUKAS YMPÄRISTÖ

TOIMINTATAPA

Tavoite: Ympäristökasvatus tavoittaa kaikki ikäluokat.

Tavoite: Ympäristönäkökulma huomioidaan järjestelmällisesti kaupungin toiminnassa ja päätöksenteossa.

MITTARIT

- Ikäluokat, joille järjestetään ympäristökasvatusta, %
- Ympäristöjärjestelmän toimivuus, itse- ja vertaisarvioinnin tulokset

ENERGIA

Tavoite 3/3: Kaupungin kiinteistöjen kokonaisjättemäärä laskee 10 % v. 2014 tasosta

MITTARIT

• Jättemäärä, tn ja €

Toimenpide	Toteuttaja
1. Vähennetään biojätteen määrää punnitsemalla biojätteet neljästi vuodessa, tarkentamalla tilattavan ruuan määrää ja hyödyntämällä ylijäämäruoka mahdollisuuksien mukaan.	Ruokapalvelut
2. Lisätään kaupungin ylijäämähuonekalujen ym. sisäistä kierrätystä.	Tilaliikelaitos, teknisen tuotannon liikelaitos, ympäristöpalvelut ja ekotukihenkilöt
3. Kartoitetaan parhaimmat keinot vähentää jätettä työpaikoilla ja viestitään niistä.	Ympäristöpalvelut
4. Lisätään tietoa jätteiden lajittelusta ja kustannuksista sekä jäteastioiden täytöstä työpaikoilla.	Tilaliikelaitos Teknisen tuotannon liikelaitos
5. Lisätään kierrätysmateriaalin käyttöä maanrakentamisessa varaamalla suunnittelupuskurointia 1-2 v.	Yhdyskuntatekniikka ja maankäytön suunnittelu
6. Huomioidaan tavara- ja laitehankinnoissa tuotteiden kierrätettävyyden, korjattavuuden ja uudelleenkäytettävyyden	Hankintatoimi ja toimialojen hankintavastaavat

ELINYMPÄRISTÖ

Tavoite 2/3: Luonnon monimuotoisuuden väheneminen pysäytetään.

MITTARIT

- Vanhojen metsien osuus kaupungin metsistä, %
- Käsittelemättömän metsän osuus taajamametsistä, %

Toimenpide	Toteuttaja
1. Toteutetaan taajamametsien hoitoperiaatteita.	Ympäristöpalvelut
2. Tunnistetaan monimuotoisuuden ydinalueet, niiden arvo ja sijainti, sekä tunnistetaan niiden väliset yhteystarpeet ja huomioidaan ne suunnittelussa.	Maaomaisuuden hallinta, viheralueet ja ympäristöpalvelut
3. Ajantasaistetaan luontotieto metsäsuunnitelmien, luontokohteiden ja puistojen osalta.	Maaomaisuuden hallinta
4. Tehdään kattava viheralueiden hoitoluokitus. Sisällytetään hoitoluokitukseen rakennettujen viheralueiden ja metsien lisäksi avoimet viheralueet.	Viheralueet, maaomaisuuden hallinta
5. Varmistetaan viheraluesuunnitelmassa kasvilajiston monipuolisuus.	Viheralueet
6. Turvataan kaavoituksessa viheralueiden jatkuvuus ja siirrytään viheralueiden käsittelyssä kuviosuunnittelusta aluesuunnitteluun.	Maankäytön suunnittelu, viheralueet ja maaomaisuuden hallinta
7. Jätetään lahoppua viheralueille hoitotoimenpiteiden yhteydessä	Maaomaisuuden hallinta ja viheralueet
8. Jätetään vähintään 5 % käsittelemätöntä aluetta taajamametsäalueisiin	Maaomaisuuden hallinta
9. Lisätään niittyjen osuutta muuttamalla osa viljelemättömistä pelloista niityiksi	Viheralueet ja maaomaisuuden hallinta
10. Torjutaan vieraslajeja vuosittain	Ympäristöpalvelut ja maaomaisuuden hallinta
11. Lisätään suojelualueiden pinta-alaa	Ympäristöpalvelut ja maaomaisuuden hallinta

MITÄ TÄHÄN MENNESSÄ?

PLUSSAA

- Kasvihuonekaasupäästöt vähenivät 20 % v. 1990 tasosta
- Kaupungin kiinteistöjen kokonaisjättemäärä väheni 10 % 2010-2014
- Lajittelemattoman loppujätteen määrä vähentynyt 25 % 2010-2014
- Vedenkulutus vähentynyt v. 2012 lähtien
- Sähkön ja polttoaineen kulutus laski
- Ympäristöviestintää lisätty
- Koulutettu n. 200 ekotukihenkilöä
- *Ohjelmatyö saatu hyvin myytyä päättäjille, johdolle, toimialoille!*

MIINUSTA

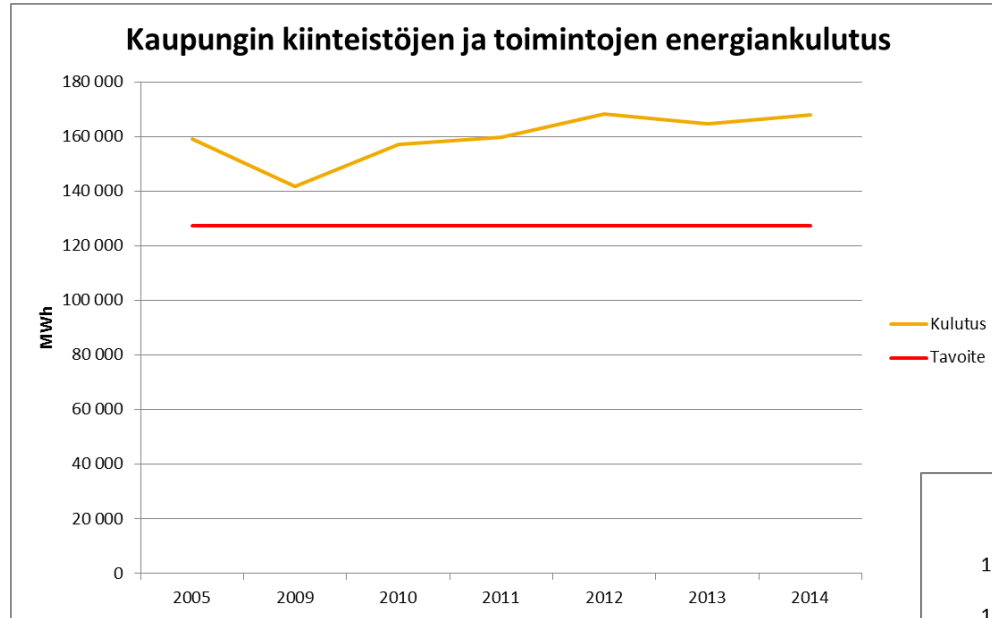
- Lämmön kulutus nousi
- Energiankulutus kaupungin kiinteistöillä ja toiminnoissa kasvoi 18 % 2009-2014
- Joukkoliikenteen matkustajamäärät laskeneet voimakkaan nousun jälkeen
- Kaupungin henkilöstön omalla autolla tehdyt työaikaiset matkat lisääntyneet

SÄÄSTÖPOTENTIAALIA YMPÄRISTÖHYÖDYISTÄ

- Energian- ja vedenkulutus 90 000 €/v
- Jättemäärä 15 000 €/v
- Kilometrikorvaukset 100 000 €/v

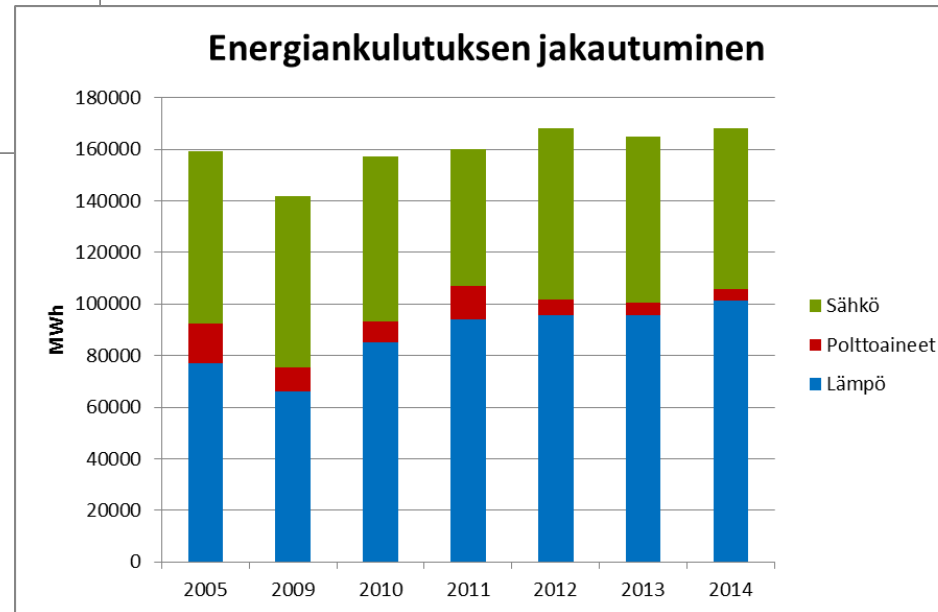
VERTAISARVIOINTI 2013: Lahden seudun ympäristöpalvelut ”kokonaisuutena mallikas järjestelmä ja toimintaympäristön muutos”

TULOKSIA 2014

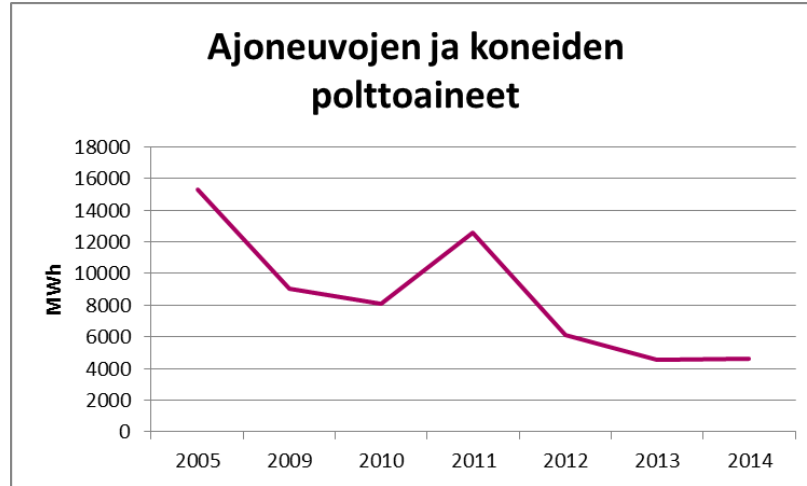

Mistä kasvu johtuu?

Ajantasaisen kulutustiedon saaminen olisi erittäin tärkeää, jotta muutoksiin pystyttäisiin reagoimaan ajoissa.

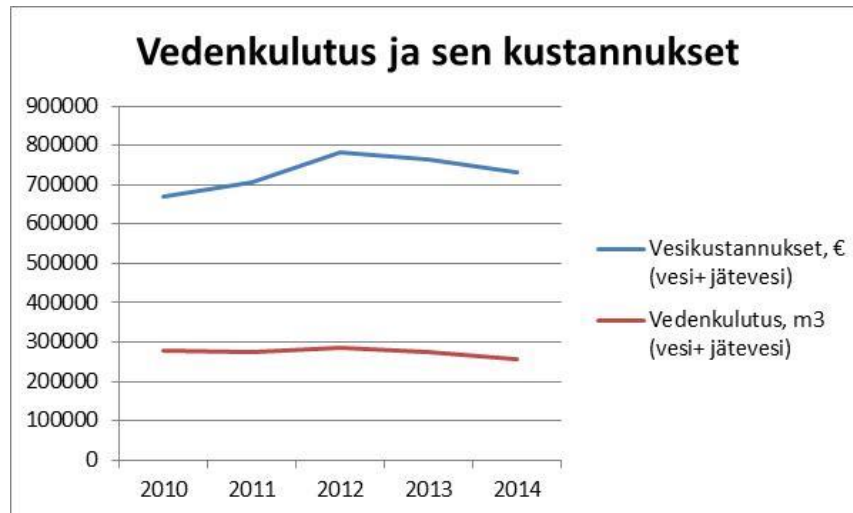

TULOKSIA 2014

Toimenpiteitä:

- Kuljetusreittien optimointi
- Biokaasuautot (kaasun osuus alle 1 %)

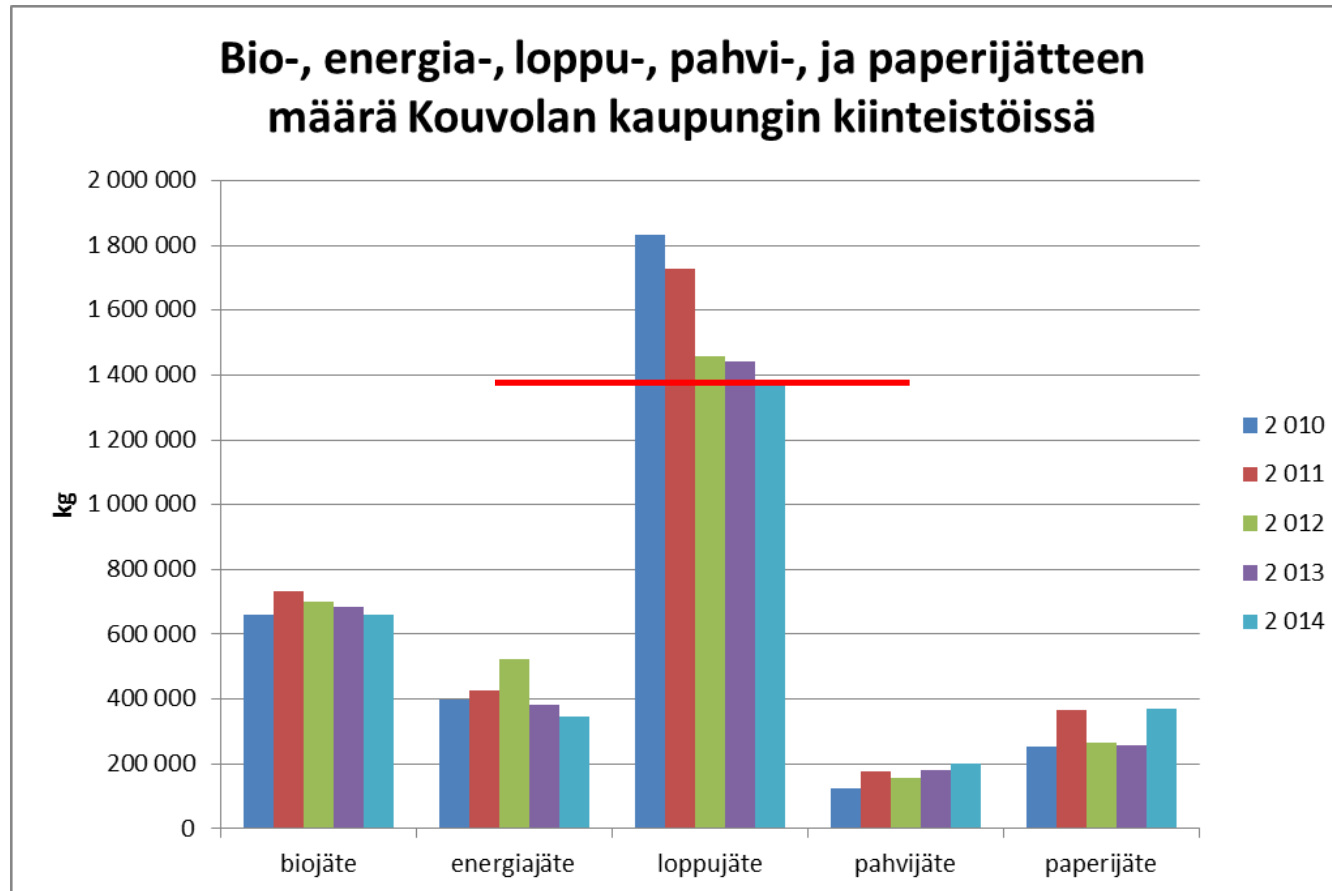

Toimenpiteitä:

- Kiinteistön käyttäjien toimintatavat
- Vesikalusteiden huolto ja virtaamien säätö
- Ekotukitoiminta

**2016-2017: KIIINTEISTÖJEN
KESTÄVÄN KEHITYKSEN MALLI**

TULOKSIA 2014

Toimenpiteitä:

- Jätteidenlajittelu-ohjeistus
- Jätehuollon vastuutahot
- Koulutukset
- Kiinteistökierrokset

TÄSTÄ ETEENPÄIN?

- Uuden ympäristöohjelman tavoitteiden läpivientiä, tulosten seurantaan
  - Uuden ympäristöasiantuntijan rekrytointi, aloittaa 2.1.2017
- Ohjelmatyön laajentaminen konsernin yhtiöihin (KSS-energia, Kouvolan Asunnot)
- Muut paikalliset toimijat (yritykset, sidosryhmät), asukkaat
- Lisää tiedottamista, tunnettuutta, yhteistyö aihepiirin toimijoiden kanssa

HAASTEITA, MUUTOKSIA

- Muutosten vaikutukset , ennakointi
  - Ajan hermolla strategiatyössä
  - Uusi kaupunginjohtaja
- Mittarien laatu, lähtö- ja seurantatietojen saaminen

UUDEN OHJELMAKAUDEN 2020 → VALMISTELU

Kouvola®

KIITOS!